

Monumentnummer*: 531551

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status **rijksmonument**
Inschrijving register* **12 september 2014**
Kadaster deel/nr **82655/110**

*Woonplaats** **Nieuwegein** *Gemeente** **Nieuwegein** *Provincie** **Utrecht**

*Kadastrale gemeente** **Jutphaas** *Sectie** **D** *Kadastraal object** *Appartement aanduiding* *Grondperceel* **1990**

*Omschrijving***

Cluster 50. Bomvrije Remise B.

NIEUWE HOLLANDSE WATERLINIE

Inleiding

BOMVRIJE REMISE B (1871-1873) als in de derde bouwfase aan het eerder als aardwerk opgeworpen Fort bij Jutphaas toegevoegd onderdeel. Met de toename van de draagwijdte van het geschut, de kracht van de inslagen van projectielen werd het steeds moeilijker weerstand te bieden tegen beschietingen. Verzwaring van het metselwerk, toepassing van schokabsorberende metselsystemen (onder meer door middel van bogen), flauwe hellingshoeken en gebogen of juist puntige vormen, gebruik van beton - en later van gewapend beton - in steeds zwaardere uitvoering, waren manieren om de vestingwerken bestand te houden tegen toenemende aanvalskracht. Bovendien was aanbrengen van aarddekkingen een goed middel gebleken om de energie van inslagen te absorberen of te dempen. Dit is de reden waarom vele gemetselde of betonnen werken van een aardlaag of een frontbescherming van zand of aarde zijn voorzien. Afhankelijk van de periode van ontstaan - en daarmee van de te verwachten inslagkracht van projectielen - werd van 'bomvrije gebouwen' gesproken, wanneer ze werden geacht bestand te zijn tegen een van tevoren bepaald aantal inslagen van zwaar kaliber. De remise, gebouw B, behoort tot de in het derde kwart van de 19de eeuw op verschillende forten in of achter de wal gebouwde bakstenen bomvrije bergplaatsen. Het gebouw, gesitueerd in de wal van het noordelijkste bastion, kent een vergelijkbare pendant op het zuidelijk deel van het fort.

Omschrijving

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

BOMVRIJE REMISE B, gelegen in de oostflank van het aardwerk van het noordelijkste bastion. De aan drie zijden en bovenop aardgedekte remise heeft een gemetselde westgevel met afgeschuinde hoeken, die voorzien zijn van vlechtingen. De getoogde ingangspartij heeft een dubbele houten deur. De remise bevat één vertrek voor het plaatsnemen van geschut.

Waardering

BOMVRIJE REMISE B is van algemeen belang vanwege:

* Cultuurhistorische waarden als onderdeel van de Nieuwe Hollandse Waterlinie zoals deze is ontworpen door C.R.T. Kraijenhoff en in eerste aanleg vanaf 1815 door hem, Jan Blanken en majoor-ingenieur Willem Offerhaus is aangelegd en daarna door anderen gedurende ongeveer 125 jaar is versterkt en verbeterd.

* Architectuurhistorische waarden, in het bijzonder als uiting van de militair-strategische bouwkunde, die gebaseerd is op: a. het systeem van inundatie en accesverdediging (19de eeuw), b. de wedloop met de zich versterkende offensieve middelen (19de eeuw)

Het betreft hier een onderdeel dat een voorbeeld is van een bakstenen bouwwerk uit het derde kwart van de 19de eeuw, namelijk een aardgedekte, bomvrije berging.

* Ensemblewaarde en situationele waarden vanwege zijn ligging binnen het systeem van de Nieuwe Hollandse Waterlinie in het algemeen en in het bijzonder in de directe relatie tot overige onderdelen van het complex en de pendant op het zuidelijk deel van het fort.

* Het onderdeel is representatief (karakteristiek) omdat het duidelijk herkenbaar is als een bomvrije bergplaats.

* Het onderdeel is goed bewaard omdat het nog duidelijk de fysieke en functionele kenmerken vertoont die destijds tot de bouw aanleiding gaven.

Hoofdcategorie

Verdedigingswerken en militaire gebouwen

Subcategorie

Bomvrij militair object

Functie

Remise (B)